

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 72 0 P 072581 22 Rev
Banjaluka, 19.07.2023. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Gorjane Popadić, kao predsjednika vijeća, Biljane Majkić Marinković i Tanje Bundalo, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice L.G. iz T., koju zastupa punomoćnik R.B., advokat iz B., protiv tuženog M.G. iz A., koga zastupa punomoćnik S.J., advokat iz G., radi utvrđenja i podjele zajednički stečene imovine, vrijednost predmeta spora 50.000,00 KM, odlučujući o reviziji tuženog protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj 72 0 P 072581 21 Gž od 22.03.2022. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 19.07.2023. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Gradišci broj 72 0 P 072581 18 P od 30.07.2021. godine, utvrđeno je:

- da zajedničku imovinu tužiteljice i tuženog stečenu u braku čine nepokretnosti porodična kuća izgrađena na parceli označenoj kao kč. br. 1258/10 zvana B. kuća i zgrada u površini od 134 m², njiva 5 klase u površini od 741 m² i dvorište površine 500 m², upisana u p.l. broj 27 k.o. T.;

- da tužiteljici na ime zajedničke imovine stečene u braku sa tuženim pripada ½ dijela na porodičnoj kući i zemljištu poblje označenom u stavu jedan ove presude, na kojem zemljištu je izgrađena porodična kuća, a koje zemljište služi za redovnu upotrebu porodične kuće, što je tuženi dužan priznati i trpjeti da se tužiteljica na osnovu ove presude na predmetnim nekretninama kod Uprave PJ G. uknjiži kao suposjednik-suvlasnik sa ½ dijela i to na teret dijela tuženog.

Obavezan je tuženi da tužiteljici nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 6.950,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od presuđenja pa do isplate, sve u roku od 30 dana.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Banjaluci broj 72 0 P 072581 21 Gž od 22.03.2022. godine, žalba tuženog je odbijena, presuda Osnovnog suda u Gradišci broj 72 0 P 072581 18 P od 30.07.2021. godine, potvrđena.

Odbijen je zahtjev tuženog za naknadu troškova žalbenog postupka u iznosu od 1.075,00 KM.

Blagovremeno izjavljenom revizijom tuženi pobija drugostepenu presudu zbog povrede odredbi parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava. Predlaže da se

revizija usvoji, pobijana presuda ukine i predmet vrati drugostepenom sudu na ponovno suđenje.

Tužiteljica je dala odgovor na reviziju u kojem tvrdi da revizija nije osnovana i predlaže da se odbije.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora u ovoj pravnoj stvari su zahtjevi tužiteljice kojima je tražila: da se utvrdi da nepokretnosti bliže opisane u izreci prvostepene presude predstavljaju zajedničku u braku stečenu imovinu tužiteljice i tuženog; da se utvrdi da je udio tužiteljice u sticanju ove imovine $\frac{1}{2}$ dijela; da se obaveže tuženi trpjeti da se tužiteljica u odgovarajućoj zemljišnoj knjižnoj evidenciji upiše kao suvlasnik i suposjednik pripadajućeg suvlasničkog dijela nepokretnosti.

Ocjenom provedenih dokaza prvostepeni sud je utvrdio:

- da su parnične stranke zaključile brak 1974. godine i da je taj brak razveden pravosnažnom presudom Osnovnog suda u G. broj 072 0 P 06-000280 od ...2008. godine; da su u toku trajanja bračne zajednice stekli dvoje djece koja su sada punoljetna;
- da je gradnja kuće započela u prvoj polovini 1980. godine i da je tada tužiteljica sa djecom živjela u T. (mjesto u kojem se nalaze sporne nepokretnosti), u domaćinstvu sa roditeljima tuženog u staroj kući, a da je tuženi bio zaposlen u inostranstvu; da je prije izgradnje kuće na ime oca tuženog D.G. izdata urbanistička saglasnost (rješenje nadležnog organa uprave broj ... od 24.12.1982. godine), i odobrenje za gradnju (rješenje broj ... od 29.12.1982. godine); da je prije izgradnje tuženi kupio materijal za kuću (blokove i žicu); da je 1983. godine iskopan temelj za kuću, a da je kuća sagrađena 1984. godine i u potpunosti završena za vrijeme trajanja braka parničnih stranaka;
- da je tužiteljica u vrijeme izgradnje kuće bila zaposlena u L. u G., da je ostvarivala platu manju od 1.000,00 DM, da je tuženi ostvarivao platu od 2.500,00 do 3.000,00 DM; da je tuženi finansirao izgradnju kuće tako što je kupovao materijal i plaćao radnike, da su tužiteljica i majka tuženog spremale hranu za majstore i kuvale kavu, da je tužiteljica brinula o djeci, a za vrijeme dok je tužiteljica radila da je brigu o djeci vodila majka tuženog;
- da je kuća građena na parcela k.č. 1258/5 iz pl. broj 27 k.o. T., koja je tada bila upisana na imenu D.G., oca tuženog; da je D. umro 1983. godine i da je iza njega proveden ostavinski postupak, te su, rješenjem o nasljeđivanju Osnovnog suda u Gradišci broj O 199/85 od 09.07.1985. godine, za zakonske nasljednike ostavioca na označenim nepokretnostima proglašeni tuženi (sin ostavioca) i J.G., supruga ostavioca (majka tuženog); da je majka tuženog umrla 2000. godine, i da je iza nje proveden ostavinski postupak u kojem je doneseno rješenjem o nasljeđivanju Osnovnog suda u Gradišci broj O 287/2000 od 07.11.2000. godine, kojim je za zakonskog nasljednika ostaviteljice proglašen tuženi; da je tuženi u katastarskom operatu upisan kao posjednik parcele sa 1/1 dijela na osnovu naslijeđa;
- da je parcela k.č. 1258/5 površine 2983 m², upisana samo u katastarskom operatu, da je na istoj sagrađen predmetni stambeni objekat i pomoćni drveni objekat, te je vještak geodetske struke izvršio cijepanje parcele k.č. 1258/5, pa je formirana parcela k.č. 1258/10 ukupne površine 1375 m², kao parcela na kojoj se nalaze stambeni i pomoćni objekat sa zemljištem za redovnu upotrebu objekta.

Na prednjem utvrđenju prvostepeni sud temelji zaključak da predmetne nepokretnosti predstavljaju zajedničku bračnu imovinu stranaka u smislu odredbe člana 270. stav 5. Porodičnog zakona („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 54/02, 41/08, 63/14 i 56/19 – u

daljem tekstu: PZ) i da tužiteljici saglasno odredbi člana 272. stav 1. navedenog zakona pripada ½ ove imovine, pa su tužbeni zahtjevi usvojeni.

Drugostepeni sud je prihvatio činjenična utvrđenja i pravne zaključke prvostepenog suda, te je obrazložio da tuženi u smislu odredbe člana 7. i člana 123. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13-u daljem tekstu: ZPP) nije dokazao da je predmetna kuća stečena u porodičnoj zajednici. Kod činjenice da je otac prednika tuženog umro 1983. godine, isti nije ni mogao učestvovati u gradnji kuće, i da je majka tuženog umrla 2000. godine, a nije dokazano da je ona svojim sredstvima učestvovala u gradnji kuće. Prema stanovištu drugostepenog suda tuženi nije dokazao ni da je u porodičnoj zajednici postignut dogovor o izgradnji kuće za sve članove zajednice (i za roditelje tuženog), te da iz utvrđenja prvostepenog suda proizilazi da je predmetna kuća građena za parnične stranke, na zemljištu oca tuženog, da se ima smatrati da je predmetno zemljište poklon koji je učinjen bračnim supružnicima i da to proizilazi iz namjene poklona (član 270. stav 6. PZ).

Drugostepena odluka je pravilna.

Pod zajedničkom imovinom (član 270. stav 5. PZ) smatra imovina koju su bračni supružnici stekli radom tokom bračne zajednice, kao i prihodi iz te imovine. Dakle, dva uslova bez čijeg istovremenog ispunjenja nema stvaranja, odnosno sticanja zajedničke imovine su rad supružnika (kao način sticanja) i zajednica života (vrijeme sticanja).

Pojam rada se tumači ekstenzivno, tako da se pod radom ne podrazumijevaju samo poslovi vezani za profesiju (zanimanje, radni odnos) bračnih supružnika, već i vođenje zajedničkog domaćinstva, briga o djeci, pomoć jednog bračnog supružnika drugome, kao i svaki drugi oblik rada i saradnje u upravljanju, održavanju i povećanju zajedničke imovine.

U ovom postupku je utvrđeno da je tužiteljica, osim što je bila zaposlena i ostvarivala platu značajno manju od tuženog (manju od 1.000,00 DM, dok je tuženi ostvarivao platu od 2.500,00 – 3.000,00 KM), živjela sa roditeljima tuženog, radila u domaćinstvu i porodici, vodila brigu oko odgoja i podizanja djece, spremala hranu za majstore koji su radili na izgradnji kuće.

Shodno navedenom, na pravilnoj primjeni odredbe člana 272. stav 1. PZ utemeljen je zaključak drugostepenog suda da je doprinos tužiteljice u sticanju predmetne imovine 1/2 dijela.

Prema utvrđenju nižestepenih sudova kuća sa pomoćnim objektom sagrađena je na parceli k.č broj 1258/5 površine 2983 m². U postupku je, po vještaku geodetske struke, izvršeno cjepanje označene parcele, te je prihvatanjem nalaza vještaka, kojem stranke nisu prigovarale (prema njihovom izričitom izjašnjenju datom na ročištu za glavnu raspravu dana 15.07.2021. godine) utvrđeno da predmetna parcela k.č. br. 1258/10 kuća i zgrada u površini od 134 m², njiva 5 klase u površini od 741 m² i dvorište površine 500 m², ukupne površine 1375 m², predstavlja zemljište za redovnu upotrebu kuće.

Iz navedenih razloga ne može se prihvatiti tvrdnja tuženog, da dio zemljišta od 741 m² ne predstavlja zemljište za redovnu upotrebu kuće, niti utvrđenje nižestepenih sudova može biti predmet ispitivanja u postupku po reviziji u smislu odredbe člana 240. stav 2. ZPP.

Tužiteljica je u cjelosti uspjela u sporu, pa je pravilno stanovište drugostepenog suda da je o troškovima parničnog postupka odlučeno pravilnom primjenom odredbi člana 386. stav 1. i člana 387. ZPP.

Kako nisu ostvareni revizijski razlozi, a ni razlozi na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti u smislu odredbe člana 241. stav 1. ZPP, reviziju tuženog je valjalo odbiti primjenom odredbe člana 248. istog zakona.

Predsjednik vijeća
Gorjana Popadić

Tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić